

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання з
навчальної дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»

спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Екологічна політика і право»

«Узгоджено»

Декан факультету магістерської
підготовки

_____ Боровська Г.О.

«Затверджено»

на засіданні Циклової комісії

з правових дисциплін

протокол №__ від _____

Голова _____ І.Г. Швидченко

Одеса 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання з
навчальної дисципліни

«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»

Одеса 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання з
навчальної дисципліни

**«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»**

спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Екологічна політика і право»

«Узгоджено»

у деканаті факультету магістерської
підготовки

Одеса 2019

Методичні вказівки до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення управління, використання і охорони природних ресурсів». Спеціальність 081 «Право», освітня програма «Екологічна політика і право».

/Немцова О.А. - Одеса: ОДЕКУ, 2019., 29 с., укр. мова.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	5
1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	6
1.1. Передмова	6
1.2 Перелік тем семінарських занять	8
2 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
2.1 Основні нормативно-правові акти	10
2.2 Рекомендована навчально-наукова література	15
2.3 Інформаційні ресурси	17
3 ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	18
4 БАЗОВІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ	27

1 ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Передмова

Для розвитку правової держави, для розвитку в державі правової освіти та виховання у громадян поваги до закону і прав людини була затверджена Програма правової освіти України.

Дисципліна «Адміністративно-правове забезпечення управління, використання і охорони природних ресурсів» являється фундаментальною дисципліною для студентів за спеціальністю 081 «Право», освітньої програми «Екологічна політика і право».

Основними завданнями підготовки студентів є характеристика управління в галузі використання та охорони природних ресурсів та організаційно-правове забезпечення управління в галузі використання та охорони природних ресурсів.

Вивчення дисципліни «Адміністративно - правове забезпечення управління, використання і охорони природних ресурсів», проводиться на 1 курсі рівня вищої освіти «магістр» та передбачає читання лекцій, проведення практичних занять, самостійну роботу, написання курсової роботи та складання іспиту.

Метою методичних вказівок є допомога студентам при підготовці до практичних (семінарських) занять під час самостійної роботи. Для цього наведено перелік тем практичного курсу та основні питання до кожної теми, які будуть розглядатися на семінарському занятті. Для самоконтролю підготовки до семінарських занять надано контрольні запитання. Також для кожної теми надано перелік основних літературних джерел.

Також надано теми індивідуальних доповідей, які будуть запропоновані студентам для підготовки до семінарських занять. Також у методичці запропоновані основні літературні джерела.

Формою контролю практичного модулю є опитування на семінарському занятті – максимальна кількість балів – 5 за кожне заняття.

1.2 Перелік тем семінарських занять

Тема 1. Загальна характеристика управління в галузі використання та охорони природних ресурсів.

Тема 2. Організаційно-правове забезпечення управління в галузі використання та охорони природних ресурсів.

Тема 3. Правове регулювання просторово-територіального облаштування і розподілу природних ресурсів.

Тема 4. Правове регулювання обліку природних об'єктів та їх ресурсів.

Тема 5. Правові основи планування та прогнозування в галузі використання та охорони природних об'єктів.

Тема 6. Правові засади здійснення моніторингу за станом довкілля.

Тема 7. Правове забезпечення інформування в галузі використання та охорони природних об'єктів.

Тема 8 Правове регулювання оцінки впливу на довкілля.

Тема 9 Правові засади екологічного аудиту.

Тема 10 Законодавчі засади стандартизації, нормування та сертифікації в галузі використання та охорони природних ресурсів.

Тема 11 Правові засади дозвільної системи (ліцензування) в галузі використання та охорони природних ресурсів.

Тема 12 Правові засади державного контролю в сфері використання та охорони природних ресурсів.

Тема 13 Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Тема 14 Адміністративно – правова відповідальність за правопорушення в галузі природокористування та природоохорони.

2 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

2.1 Основні нормативно-правові акти

(нормативно-правові документи треба використовувати з урахуванням змін.

Режим доступу до електронного ресурсу – zakon.rada.gov.ua)

1. Конституція України: прийнята 28 червня 1996 року. // Відомості. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Водний кодекс України: прийнятий 6 червня 1995 року. // Відомості. - 1995. - № 24. - Ст. 189.
3. Земельний кодекс України: прийнятий 25 жовтня 2001 року. // Відомості. - 2002. - № 3-4. – Ст. 27.
4. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року в редакції Закону України «Про внесення змін до Лісового кодексу України» від 8 лютого 2006 року. // Відомості. - 2006. - № 21. – Ст.170.
5. Кодекс України про надра: прийнятий 27 липня 1994 року. // Відомості. - 1994. - № 36. – Ст. 340.
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року. // Відомості. – 2003. - №18-22. – Ст.144.
7. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року. // Відомості. – 2011. - №13-17. – Ст.112.
8. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року. // Відомості. - 1996. - № 41. – Ст. 546 (з наступними змінами і доповненнями).
9. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 року. // Відомості. - 1992. - № 34. - Ст. 502 з наступними змінами і доповненнями.

10. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 року в редакції Закону від 21 червня 2001 року. // Відомості. - 2001. - № 48. – Ст. 252.

11. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 року. // Відомості. – 1992. – № 52. – Ст. 683 (з наступними змінами і доповненнями).

12. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року в редакції Закону України від 13 січня 2011 року. // Відомості. – 2011. - №32. – Ст.313.

13. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 року. // ВВР. 2017, № 29 - Ст. 315.

14. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року. // Відомості. - 1997. - № 24. - Ст. 1 (з наступними змінами і доповненнями).

15. Про місцеві державні адміністрації. Закон України від 9 квітня 1999 року. // Відомості. – 1999. - № 20-21. – Ст.190.

16. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11 січня 2000 року. // Відомості. – 2000. – № 9. – Ст. 68.

17. Про ліцензування окремих видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року. // Відомості – 2000. – № 36. – Ст. 299.

18. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 року. // Відомості. – 2003. – 39. – Ст. 350.

19. Про державні цільові програми: Закон України від 18 березня 2004 року. // Відомості. – 2004. – № 25. – Ст.352.

20. Про екологічний аудит: Закон України від 24 червня 2004 року. // Відомості. – 2004. - № 45. – Ст. 500.

21. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 року. // Відомості. – 2007. – № 29. – Ст. 389.

22. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 7 жовтня 2010 року. // Відомості. – 2011. – № 9. – Ст.58.

23. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21 грудня 2010 ро-ку. // Відомості. – 2011. – № 26. – Ст. 218.

24. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року. // Відомості. – 2011. - № 32. – Ст.314.

25. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року. // Відомості. – 2011. - № 38. – Ст. 385.

26. Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності: Закон України від 19 травня 2011 року. // Відомості. – 2011. – № 47. – Ст.532.

27. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 7 липня 2011 року. // Відомості. – 2012. - №8. – Ст.61.

28. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року. // Відомості. – 2014. - № 13. – Ст. 222.

29. Про стандартизацію: Закон України від 5 червня 2014 року. // Відомості. – 2014.- №31.- Ст.1058.

30. Про Положення про Державну екологічну інспекцію України: указ Президента України від 13 квітня 2011 року № 454/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1260.

31. Про Державне агентство рибного господарства України: указ Президента України від 16 квітня 2011 року № 484/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 31. – Ст. 1324.

32. Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій: указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20/2013 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 5. – Ст. 154.

33. Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів і встановлення лімітів використання ресурсів загально-державного значення: постанова Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1992 року № 459 // Урядовий кур'єр. – 1992. – № 35. – 28 серпня.

34. Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 року № 391 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13.

35. Положення про Зелену книгу України: постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2002 року № 1286 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 36.

36. Про ліквідацію урядових органів: постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2011 року № 346. // Офіційний вісник України. – 2011. – № 26. – Ст. 1054.

37. Про утворення територіальних органів Державної екологічної інспекції: постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2011 року № 995 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 74. – Ст. 2769.

38. Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України: постанова Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 року № 197 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 51. – Ст. 1345.

39. Про затвердження Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України: постанова Кабінету Міністрів України № від 20 серпня 2014 року № 363 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 69. – Ст. 1925.

40. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 393 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 71. – Ст. 1995.

41. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 року № 442 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 74. – Ст. 2105.

42. Про затвердження Положення про Державне агентство лісових ресурсів України: постанова Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2014 року № 521 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 82. – Ст. 2333.

43. Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року № 564.

44. Положення про Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 року № 15.

45. Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України: постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 21.

46. Про затвердження Положення про громадських інспекторів охорони навколишнього природного середовища: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 27 лютого 2002 року № 88 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 631.

47. Про затвердження Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля: наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 18 грудня 2003 року № 168 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 6. – Ст. 357.

48. Про затвердження Порядку організації та проведення перевірок суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства: наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 10 вересня 2008 року № 764 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 4.

49. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства екології та природних ресурсів України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів України: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 жовтня 2011 року № 380 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 88. – Ст. 3212.

50. Про затвердження Положень про територіальні органи Держекоінспекції України: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 4 листопада 2011 року № 429 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 92. – Ст. 3359.

51. Про затвердження Положення про морські екологічні інспекції: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 4 листопада 2011 року № 429 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 92. – Ст. 3359.

52. Про затвердження Порядку розроблення паспорта водного об'єкта: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18 березня 2013 року № 99 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1517.

53. Про затвердження Положення про громадських інспекторів рибоохорони: наказ Мінагрополітики України від 24 лютого 2012 року № 83 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 23. – Ст. 894.

54. Про затвердження Положення про громадських мисливських інспекторів: наказ Держкомлісгоспу України від 1 березня 2002 року № 27 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 13.

2.2 Рекомендована навчально-наукова література

55. Величко О.М. Екологічне управління: навчальний посібник / О.М. Величко, Д.В. Зеркалов. – К.: Науковий світ, 2001. – 193 с.

56. Екологічне право України: підручник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. І.І. Каракаша. – Одеса: Фенікс, 2012. – 788 с.
57. Екологічне право. Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. За ред. проф. А.П. Гетьмана. – Харків: Право, 2013. – 432 с.
58. Екологічне право України. Повний академічний курс за ред. акад. НАН України, проф. Ю.С. Шемшученко. – Київ: «Юридична думка», 2008. – 720 с.
59. Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін.. – К.: Либідь, 2004. – 432 с.
60. Калишук Л.А. Окремі аспекти захисту екологічних прав громадян України / Л.А. Калишук // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць - Вип. 46. – Одеса: Юридична література, 2009. – С. 318-323.
61. Каракаш І.І. Екологічні права та обов'язки людини і громадянина, гарантії їх реалізації та забезпечення захисту / І.І. Каракаш // Актуальні проблеми політики. Збірник наукових праць. Вип. 12. – Одеса: Юридична література, 2011.
62. Правові форми екологічного контролю: навч. посіб / М.В. Краснова, Е.В. Позняк, Т.П. Коваленко та інші. – К.: Алерта, 2012. – 760 с.
63. Природноресурсове право України. Навчальний посібник за ред. доц. Каракаша І.І.- Київ, 2005. – 376 с.
64. Шершун С.М. Правове забезпечення системи державного моніторингу довкілля в Україні / С.М. Шершун // Науковий вісник Херсонського державного університету – 2014. – Вип. 5. – Т. 2. – С. 41-45.
65. Чумаченко І. Парламентський контроль за використанням та охороною водних об'єктів в Україні / І. Чумаченко // Юридичний вісник. – 2012. - № 3. – С.106-110.
66. Чумаченко І.Є. Принципи державного контролю за використанням і охороною водних об'єктів / І.Є.Чумаченко // Актуальні проблеми держави і

права: збірник наукових праць. – Вип. 46. – Одеса: Юридична література, 2009.
– С. 246-250.

2.3 Інформаційні ресурси

67.Електронний ресурс: www.library-odeku.16mb.com

68.<http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

69.<http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

70.<http://ccu.gov.ua>- Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.

71.<http://president.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Президента України.

72.<http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Загальні поради: користуючись рекомендованою літературою та інтернет - ресурсом, ознайомитись з теоретичною частиною теми, виділити головне, відповісти на запитання, приведені до конкретної теми.

Тема 1. Загальна характеристика управління в галузі використання та охорони природних ресурсів

При підготовці до семінарського заняття звернути особливу увагу на нормативно-правові основи управління в галузі охорони природних ресурсів, його поняття, методи та принципи. Звернути увагу на визначення місця екологічного управління в загальнодержавній управлінській системі та у державній екологічній політиці України.

Література [1- 40, 55 – 57]

Питання для самоконтролю

1. Які є ознаки екологічного управління в Україні?
2. Що таке загальне та спеціальне екологічне управління?
3. Перелічіть принципи екологічного управління.
4. Які є функції та форми екологічного управління?
5. Визначте цілі й задачі екологічного управління.

Тема 2. Організаційно-правове забезпечення управління в галузі використання та охорони природних ресурсів

При підготовці до семінарського заняття звернути особливу увагу на систему органів державного управління в галузі екології. Також необхідно

підготуватися з питань визначення системи та повноважень органів державної спеціальної компетенції. Крім того, необхідно приділити увагу визначенню правового положення громадських організацій та юридичних гарантій участі громадськості у здійсненні екологічного управління.

Література [1, 8, 12, 13, 23, 24, 46, 47, 58-61]

Питання для самоконтролю

1. Що таке органи екологічного управління та їх система?
2. Визначте повноваження Верховної Ради України в галузі екологічного управління.
3. Визначте повноваження Кабінету міністрів України в галузі екологічного управління.
4. Які є органи відомчого управління в галузі екології та їх компетенція?
5. Яким чином громадські організації приймають участь у екологічному управлінні?
6. Які є форми участі громадськості в екологічному управлінні?

Тема 3. Правове регулювання просторово-територіального облаштування і розподілу природних ресурсів (далі – ПТО)

При підготовці до семінарського заняття необхідно визначити нормативно-правові основи ПТО та розподілу природних ресурсів. Особливу увагу звернути на основне призначення та зміст заходів щодо землевпорядкування. Крім того, необхідно приділити увагу поняттю та змісту лісовпорядкування, індивідуалізації надр та паспортизації водних об'єктів.

Література [2- 5, 10-13, 27, 52, 55, 66]

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю ПТО.
2. Що таке землевпорядкування?
3. Які є компоненти системи землеустрою?

4. Перелічіть суб'єкти та об'єкти землеустрою.
5. Яким чином відбуваються землевпорядкувальні роботи?
6. Визначте поняття та зміст лісовпорядкування.
7. Визначте поняття та зміст надровпорядкування
8. Визначте поняття та зміст паспортизації водних об'єктів ?

Тема 4. Правове регулювання обліку природних об'єктів та їх ресурсів

При підготовці до семінарського заняття необхідно визначити поняття й види обліку природних об'єктів і їх ресурсів. Для розкриття теми необхідно знати правові основи ведення кадастрів окремих видів природних ресурсів та об'єктів, а також визначити особливості ведення Червоної та Зеленої книг України. Крім того, необхідно приділити увагу державному обліку об'єктів та речовин, що негативно впливають на стан довкілля.

Література [1-5, 9, 27, 33-35, 62-64]

Питання для самоконтролю

1. Що таке облік природних ресурсів та об'єктів?
2. Що таке кадастри природних ресурсів і які вони є?
3. Визначте особливості державного земельного кадастру України (ДЗК)?
4. Які відомості містяться у Водному кадастрі України?
5. Які відомості містяться у Лісовому кадастрі України та кадастрі територій і об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ)?
6. Якими нормативно-правовими актами регулюється ведення кадастру курортів та лікувальних ресурсів?
7. Які відомості містяться у кадастрах тваринного та рослинного світу України?
8. Які відомості містяться в Червоній та Зеленій книгах України?
9. Яким чином відбувається облік об'єктів та речовин, що негативно впливають на довкілля?

10. Як відбувається облік та паспортизація відходів в Україні?

Тема 5. Правові основи планування та прогнозування в галузі використання та охорони природних об'єктів.

При підготовці до семінарського заняття необхідно визначити яким чином відбувається планування заходів в галузі екології – екологічні плани, програми, прогнози, тощо. При цьому необхідно з'ясувати чим відрізняються одне від одного план, програма та прогноз, який їх зміст та мета.

Література [8, 19, 23, 57, 58]

Питання для самоконтролю

1. Що таке екологічне планування та прогнозування?
2. Які є особливості екологічних програм?

Тема 6. Правові засади здійснення моніторингу за станом довкілля.

При підготовці до семінарського заняття необхідно визначити нормативно-правове забезпечення екологічного моніторингу. Крім того обов'язковим є знання державної системи моніторингу навколишнього середовища – її цілі, задачі та види. Також необхідно вивчити які є суб'єкти та об'єкти екологічного моніторингу.

Література [8, 34, 62-64]

Питання для самоконтролю

1. Що таке екологічний моніторинг? Визначте його головні цілі та задачі.
2. Які є основні принципи діяльності системи екологічного моніторингу?
3. Які є види екологічного моніторингу?
4. Перелічіть види суб'єктів екологічного моніторингу.
5. Які є об'єкти екологічного моніторингу?
6. Перелічіть види екологічного моніторингу в залежності від природних ресурсів та об'єктів.

Тема 7. Правове забезпечення інформування в галузі використання та охорони природних об'єктів.

При підготовці до семінарського заняття необхідно з'ясувати нормативно-правові підстави інформування в галузі використання й охорони природних ресурсів та визначення поняття «екологічна інформація». Студент має вивчити, які є юридичні вимоги щодо інформування про стан довкілля та об'єкти, які є джерелами найбільшого забруднення навколишнього природного середовища.

Література [1, 8, 12, 13, 23, 47, 60, 61]

Питання для самоконтролю

1. Що таке екологічна інформація?
2. Які органи мають забезпечувати екологічною інформацією громадськість і населенні країни?
3. Перелічіть джерела екологічної інформації.
4. Якими шляхами забезпечується екологічне інформування?
5. Визначте порядок та способи надання екологічної інформації.

Тема 8 Правове регулювання оцінки впливу на довкілля

При підготовці до семінарського заняття студенту необхідно вивчити Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. та підзаконні акти, прийняті на його виконання. Студент має вивчити головні положення цього Закону щодо інформування громадськості (повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, інформація про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності). Також необхідно знати строки та порядок оприлюднення інформації

про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності.

Література [1, 8, 13]

Питання для самоконтролю

1. Які відомості містить у собі Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля?
2. Яка планова діяльність передбачає обов'язкову оцінку впливу на довкілля?
3. Як відбувається громадське обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля?
4. Яким чином надається доступ до інформації про висновок з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності?
5. Визначте порядок та строки оприлюднення інформації щодо звіту про оцінку впливу на довкілля.

Тема 9 Правові засади екологічного аудиту

При підготовці до семінарського заняття необхідно визначити поняття, цілі, задачі та основні принципи екологічного аудиту. Студент має вивчити, які є галузі та умови проведення екологічного аудиту. Крім того, необхідно знати юридичні вимоги щодо замовників та виконавців екологічного аудиту.

Література [8, 12, 16-18, 20, 62, 63]

Питання для самоконтролю

1. Що таке екологічний аудит?
2. Які цілі й задачі має на меті проведення екологічного аудиту?
3. Визначте об'єкти та суб'єкти екологічного аудиту.
4. Які є принципи екологічного аудиту?
5. Які є форми та види екологічного аудиту?
6. Охарактеризуйте правовий статус замовників та виконавців екологічного аудиту.

Тема 10 Законодавчі засади стандартизації, нормування та сертифікації в галузі використання та охорони природних ресурсів

При підготовці до семінарського заняття студент має визначити нормативно-правові підстави стандартизації та нормування в галузі природокористування. Необхідно вивчити поняття й систему нормативів та стандартів в екології, їх головне призначення, цілі та задачі. Також студент має знати поняття і значення екологічної сертифікації.

Література [8, 16-18, 26, 29, 60, 61]

Питання для самоконтролю

1. Що таке екологічна стандартизація та екологічне нормування?
2. Що таке гранично-допустимі викиди та скиди (ГДС, ГДВ)?
3. Які є нормативи спеціального використання природних ресурсів?
4. Що таке стандарти, технічні умови, технічний регламент?
5. Що таке «якісне навколишнє середовище»?
6. . Дайте визначення поняттю «екологічна сертифікація».

Тема 11 Правові засади дозвільної системи (ліцензування) в галузі використання та охорони природних ресурсів

При підготовці до семінарського заняття необхідно з'ясувати нормативно-правові підстави роботи дозвільної системи в галузі використання й охорони природних ресурсів та визначення поняття «дозвільна система». Студент має вивчити, які функції виконує дозвільна система в екології, її принципи, чи відрізняються поняття «дозвіл на використання природного ресурсу» від «ліцензія», які види дозволів видаються у галузі використання й охорони природних ресурсів.

Література [8, 16, 17, 21, 61]

Питання для самоконтролю

1. Що таке дозвільна система?
2. Які органи видають дозволи на спеціальне використання природних ресурсів?
3. Перелічіть нормативно-правові акти, що регулюють дозвільну систему в галузі екології.
4. Яким чином відбувається реформування дозвільної системи в процесі євроінтеграції України?

Тема 12 Правові засади державного контролю в сфері використання та охорони природних ресурсів

При підготовці до семінарського заняття студенту необхідно вивчити поняття та принципи, види і форми державного екологічного контролю. Студент має знати еколого-правові основи державного екологічного контролю, методи, функції та цілі його здійснення та перелік суб'єктів контрольних повноважень.

Література [1, 8, 13, 18, 21, 60]

Питання для самоконтролю

1. Що таке державний екологічний контроль?
2. Які є принципи, види і форми державного екологічного контролю?
3. Перелічіть методи державного екологічного контролю.
4. Які є суб'єкти державного екологічного контролю?
5. Назвіть функції та цілі державного екологічного контролю.

Тема 13 Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища та природокористування

При підготовці до семінарського заняття необхідно вивчити поняття і правові підстави економіко-правового механізму природокористування та

охорони навколишнього природного середовища (далі ЕПМ). Студент має вивчити які є економічні заходи та складові ЕПМ, яким чином відбувається правове регулювання фінансування екологічних програм і заходів. Також необхідно знати, що таке «екологічний аудит», «екологічний менеджмент», «екологічне страхування», тощо.

Література [7, 8, 20, 23, 26, 33, 55, 62]

Питання для самоконтролю

1. Яка мета встановлення ЕПМ в галузі охорони навколишнього природного середовища?
2. Перелічіть елементи, що входять до структури ЕПМ.
3. Якими нормативними актами регулюється порядок стягнення платні за спеціальне використання надр, водних об'єктів, лісів, тваринним світом?
4. В чому полягає зміст екологічного аудиту та екологічного страхування?

Тема 14 Адміністративно – правова відповідальність за правопорушення в галузі природокористування та природоохорони.

При підготовці до семінарського заняття необхідно з'ясувати правові підстави притягнення до адміністративної відповідальності за екологічні правопорушення. Студент має вивчити, що таке склад екологічного правопорушення, які є адміністративні стягнення та порядок їх застосування, а також ознайомитися із Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Література [1, 8, 12, 13, 23, 47, 60, 61]

Питання для самоконтролю

1. Які підстави притягнення до адміністративної відповідальності за екологічні правопорушення?

2. Яким нормативно-правовим актом регулюється притягнення до адміністративної відповідальності?
3. Перелічіть адміністративні стягнення.
4. Які є складові адміністративного правопорушення?
5. Визначить порядок притягнення до адміністративної відповідальності за екологічні правопорушення.

4 БАЗОВІ ЗНАННЯ ТА ВМІННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення управління, використання і охорони природних ресурсів» у майбутнього фахівця повинні сформуватись такі базові знання:

- нормативно-правові засади управління в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- поняття та юридичні ознаки управління в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- система та повноваження органів державного управління загальної компетенції в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- система та повноваження органів державного управління спеціальної компетенції в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- правове положення громадських організацій та юридичні гарантії участі громадськості у здійсненні управління в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- законодавчі засади стандартизації, нормування та сертифікації в галузі використання та охорони природних ресурсів;
- основи адміністративно – правової відповідальності за правопорушення в галузі природокористування та природо охорони.

Компетенції щодо вирішення проблем і задач соціальної діяльності, інструментальних і загальнонаукових задач такі:

- вільно орієнтуватися в юридичній літературі (довідниках, законах, коментарях, кодексах) з метою застосування законодавства в практичній роботі;
- вирішувати задачі та життєві ситуації з вивчених галузей права;
- вільно вступати в правовідносини з юридичними та фізичними особами;
- відстоювати основні права та обов'язки людини та громадянина;
- складати проекти юридичних документів (позовних заяв, скарг, заяв, клопотань, наказів);
- виступати з доповідями на науково-практичних конференціях з правових питань.

Методичні вказівки до семінарських занять для студентів денної та заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Адміністративно-правове забезпечення управління використання і охорони природних ресурсів».

Спеціальність 081 «Право», спеціалізація «Екологічна політика і право»

/ст. викладач Немцова О.А. – Одеса, ОДЕКУ, 2018 р., с., укр. мова.